

تفسیر المیزان پاسخگوی نیازهای روز است/ نقد علمی؛ سنتی حسنه

عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی(ره) با بیان اینکه نقد مؤدبانه و علمی سنت حسنه شیعه است، گفت: باید از تفسیر المیزان با رصد نیازهای روز جامعه بهره برد.

عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی(ره) با بیان اینکه نقد مؤدبانه و علمی سنت حسنه شیعه است، گفت: باید از تفسیر المیزان با رصد نیازهای روز جامعه بهره برد.

حجت الاسلام و المسلمین محمود رجبی، قائم مقام مؤسسه آموزشی - پژوهشی امام خمینی(ره) در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن(ایکنا) از قم، با اشاره به ویژگی‌های تفسیر المیزان و ضرورت یا عدم ضرورت نقد آن، گفت: جز حضرات معصومین(ع) انسان‌های دیگر هر قدر هم مدارج بالای علمی را طی کنند معصوم و خطاناپذیر نیستند و مرحوم علامه طباطبایی هم از این قاعده مستثنی نیست البته انسان‌ها در خطاپذیری همه در یک سطح نیستند.

وی اظهار کرد: نقد اندیشه‌ها هم یک سنت مورد ستایش در فرهنگ شیعی است و نقد درست موجب بالندگی اندیشه و رشد علمی است؛ لذا در طول تاریخ شیعه همواره درس‌های خارج فقه و کلام و فلسفه و اصول جایگاه نقد اندیشه‌ها بوده و کتب علمی شیعه در طول تاریخ گواه این امر است. مهم آن است که نقد روشمند و با رعایت ادب و با هدف رشد علم باشد.

نقد هتاکانه ارزش علمی ندارد

رجبی بیان کرد: بنابراین از نقدهای روشمند و مؤدبانه و بی‌غرض و با هدف روشن شدن حقیقت و رشد علم استقبال می‌کنیم و معتقدیم که روح بلند حضرت علامه طباطبایی از چنین نقدهایی خشنود می‌شود. اما نقدهای مغرضانه و هتاکانه نه تنها ارزش علمی ندارند بلکه نمی‌توان نام نقد بر آن‌ها نهاد. نقد به معنای بیان نقاط مثبت و منفی یک دیدگاه با بیان علمی، مستدل و روشمند و با رعایت حرمت و ادب است و چنین نقدی را باید در جامعه علمی نهادینه کرد و رواج داد.

مدیر گروه قرآن و حدیث مؤسسه امام خمینی(ره) عنوان کرد: تفسیر المیزان به شبهات اعتقادی و معرفتی مطرح شده از طرف مکاتب مختلف در زمان خودشان توجه داشته و به پاسخ‌گویی آن پرداخته‌اند. یکی از خدمات بزرگ مرحوم علامه نقد مکاتب مختلف و پاسخ‌گویی به شبهات معرفتی و اعتقادی است تا آنجا که مرحوم شهید آیت‌الله مطهری می‌فرمایند: کمتر مشکلی در مسائل اسلامی و دینی برایم پیش آمده که کلید حل آن را در تفسیر المیزان پیدا نکرده باشم. اما اینکه چگونه می‌توان از اندیشه‌های علامه امروزه برای پاسخ‌گویی به شبهات نسل جوان استفاده کرد؟ راهش رصد سؤال‌ها و پرسش‌ها و عرضه آن به المیزان و بهره گرفتن به‌صورت تخصصی از المیزان برای به دست آوردن پاسخ‌هاست باید محققان ما با کار جدی و گسترده روی المیزان به‌صورت موضوعی در موضوعات مختلف در رشته‌های گوناگون علوم و ناظر به شبهات و سؤال‌ها انجام دهند و آن را متناسب با مخاطبان و در قالب زبانی قابل فهم و با جاذبه برای نسل جوان در قالب‌های مختلف مانند تفسیر موضوعی، پرسش و پاسخ و تک‌نگارها به نسل جوان ما ارائه دهند.

این محقق قرآنی ابراز کرد: در مقام عرضه این مطالب نیز باید آن را با انواع رسانه‌های مکتوب، صوتی و تصویری دیجیتالی و در فضای مجازی در اختیار نسل جوان جامعه اسلامی اعم از داخل و خارج کشور و به زبان‌های مختلف قرار دهند. این دایرةالمعارف غنی اسلامی و قرآنی نیازمند تحقیقات دقیق و عمیق و عرضه آن در بهترین قالب‌ها و با استفاده از امکانات نوین است.

رجبی با توجه به بین‌المللی بودن همایش اندیشه‌های علامه طباطبایی در تفسیر المیزان افزود: هم در کمیته علمی همایش از شخصیت‌های خارج از کشور بهره‌مند هستیم و هم در مراکز همکار با همایش تعدادی از مراکز علمی خارج از کشور در پنج کشور اعلام آمادگی کرده و آرم آنان در فراخوان همایش منعکس است. علاوه بر آن فهرست‌های مختلفی از دانشمندان خارجی تهیه شده و با توجه به رزومه آنان برای ارائه مقاله، مصاحبه و شرکت در همایش دعوت خواهد شد.

دعوت از صاحب‌نظران بین‌المللی

وی ادامه داد: چنان‌که از برخی از آنان در سفر برخی از اعضای کمیته علمی به کشورهای دیگر به‌صورت حضوری دعوت شده‌اند. در عین حال، تعداد از مراکز همکار از مراکز بین‌المللی هستند که حلقه وصل همایش با دانشمندان خارجی هستند. پس از اعلام فراخوان همایش هم نامه‌ها و ایمیل‌هایی از خارج از کشور دریافت کرده‌ایم که برای ارسال مقاله و شرکت در همایش اعلام آمادگی کرده‌اند و حدس می‌زنیم که استقبال خوبی صورت گیرد.

مدرس حوزه علمیه و عضو جامعه مدرسین گفت: افزون بر آن، برگزاری پیش‌همایش‌هایی در کشورهای خارجی از برنامه‌های همایش است و مقالات پذیرفته‌شده فارسی در مجلات علمی پژوهشی منتشر می‌شود که خلاصه ترجمه عربی و انگلیسی آن در همان مجله و مجموعه خلاصه مقالات به دو زبان در اختیار شرکت‌کنندگان خارجی قرار خواهد گرفت و در پایگاه اینترنتی همایش نیز ارائه می‌شود.

رجبی افزود: مقالات پذیرفته‌شده به زبان عربی و انگلیسی هم از طریق پایگاه اینترنتی و به‌صورت مقالات همایش یا در قالب یک شماره مجله عرضه خواهد شد. در پیش‌همایش‌ها هم مقالات و سخنرانی‌هایی به زبان کشورهای مقصد ارائه می‌شود. به

تدریج دستاوردهای علمی همایش به دو زبان عربی و انگلیسی را در دستور کار قرار می‌دهیم. وی اظهار کرد: کتاب‌شناسی تفصیلی اندیشه‌های علامه طباطبائی در تفسیر المیزان تهیه می‌شود همه گروه‌های علمی مؤسسه یک شماره از مجله تخصصی خود را به همایش اختصاص می‌دهند؛ نمایشگاه آثار علامه و درباره علامه در کنار همایش برگزار می‌شود. مدرس مؤسسه امام خمینی(ره) عنوان کرد: کمیسیون‌های تخصصی نیز وجود خواهد داشت و بخشی از تصنیف المیزان نیز که تا آن موقع آماده و نهایی می‌شود ارائه خواهد شد همچنین دبیرخانه دائمی همایش که حلقه وصلی میان همه محققان و مراکز فعال در مورد موضوع همایش‌اند، راه‌اندازی می‌شود.